

PROF. ELEMA BIJ HERDENKING IN SLOCHTEREN:

Monument K. ter Laan is nog niet afgebouwd

(Van één onzer redacteurs)

In zijn geboorteplaats Slochteren is donderdag het feit herdacht dat Kornelis ter Laan honderd jaar geleden werd geboren. De herdenking van Ter Laan, die in dit gewest in het bijzonder bekendheid kreeg als strijder voor het Gronings, was op touw gezet door de stichting Groninger Culturele Gemeenschap, het Grunneger Genootschap en het gemeentebestuur van Slochteren.

De bijeenkomst in café Boxem beperkte zich niet tot een terugblikken op hetgeen de onvermoeibare Ter Laan als onderwijzer, als eerste „rode” burgemeester van Nederland, als Tweede Kamerlid en als strijder voor de Groninger taal allemaal

van prof. Elema leeft de heer Ter Laan voort als de maker van het nieuw Gronings woordenboek. Dat is niet zo maar een woordenboek, waarin dode woorden in een dood boek geplaatst zijn. Het wilde zijn en is ook geworden de spiegel van het volk van Groningerland, van zijn taal, zijn leefwijze, zo te zeggen zijn leven en sterven.

Dat is het monument dat Ter Laan voor zichzelf heeft opgericht. Maar hij wilde meer. Hij wilde niet bij destaal blijven staan, hij wilde ook de geschiedenis van zijn land, folklore, zeden en gewoonten vastleggen. Dat is hem maar ten dele gelukt. Het tweede grote boek, waarin dat had moeten staan heeft hij niet geschreven. Ter Laan had daarvoor de hulp moeten hebben van een team van geleerden.

Samenvattend concludeerde prof. Elema dat er van de hand van Ter Laan ook na het woordenboek nog waardevolle boeken zijn verschenen, maar niet het grote tweede boek. Ter Laan, sprong,

aldus de heer Elema, met een hele lange polsstok. Maar ook met de langste polsstok kan men niet over een kanaal springen. En verlamd moet ook Ter Laan vaak tegemoet geklonken hebben het gronings: heb wie gain belang bie.

BEGRIIP

Burgemeester Kuipers van Slochteren zei dat „Kneels ter Loan” een begrip is geworden voor de inwoners van zijn gemeente, die hem in 1951 het ereburgerschap aanbood. Als tweede belangrijke datum noemde de heer Kuipers 1962, toen Ter Laans boek „De Geschiedenis van Slochteren” verscheen. Aanvankelijk zouden daar slechts 500 exemplaren van worden gedrukt, doch de belangstelling bleek minstens vier maal zo groot te zijn.

De schrijver Rein Brouwer uit Oegstgeest, die Ter Laan erg goed heeft gekend, vertelde persoonlijke herinneringen aan deze

vriendschap. Hij zei o.a. dat Ter Laan zich reeds als 15-jarige HBS-er wilde aansluiten bij de socialisten. Hij wilde dat doen toen Domela Nieuwenhuis in Hooge

zand een propagandaspeech hield, maar Domela zei: „Met kinderen wil ik deze strijd niet winnen. Kom later maar terug”. De heer Brouwer onthulde voorts dat Ter Laan in Nederland de stichter was van de Vrijlandbeweging, die een geheel nieuwe wereld in Kenya wilde stichten. Toen Ter Laan echter zag dat zijn ideaal te groot was, werd hij lid van de SDAP. Als geschenk had de heer Brouwer een borstbeeld van koningin Juliana - dat door de beeldhouwer ervan Jan Vegter uit Wychen - werd overhandigd aan burgemeester Kuipers. Tijdens deze herdenking werd ook nog gesproken door de tweede voorzitter van het Grunneger Genootschap, de heer Van Dijken en door de voorzitter van het herdenkingscomité de heer G.F. Beukema.

De bijeenkomst in café Boxem

werd muzikaal opgeluisterd door het optreden van de Grunneger Minstreels. Na afloop werden door twee achterkleinkinderen van Kornelis ter Laan bloemen gelegd bij het Ter Laan-monument. De christelijke muziekvereniging „De Woudklank” verleende aan die plechtigheid haar medewerking.

HENGELLEN

De H.C. Woldstreek hield zondag 11 juli een wedstrijd op het Schildmeer en Afwateringskanaal. Winnaars in deze wedstrijd werden in klasse A: 1. T. Knapper 47 st, 3750 gr; 2. L.v. Bergen 4 st, 3250 gr; 3. H. Battjes 6 st, 3115 gr; 4. G.K. Bos 15 st, 3445 gr; 5. R. Buitenkamp 5 st, 1775 gr. Klasse B: 1. W. Schothorst 8 st, 2915 gr; 2. L. Benninga 7 st, 3200 gr; 3. W. Spijker 5 st, 2425 gr; 4. J. Slagter 6 st, 520 gr; 5. W. Naatje 4 st, 460 gr.

den.

De bijeenkomst in café Boxem beperkte zich niet tot een terugblikken op hetgeen de onvermoeibare Ter Laan als onderwijzer, als eerste „rode” burgemeester van Nederland, als Tweede Kamerlid en als strijder voor de Groninger taal allemaal had gepresteerd. Integendeel. Het accent viel vooral op hetgeen deze en komende generaties nog voor hun „moudertoal” kunnen doen.

Zo vertelde gedeputeerde A. Post in zijn kwaliteit van voorzitter van de Gewestelijke Culturele Raad dat er op het provinciehuis een voorstel ligt om een „Cultureel Fonds K. ter Laan” in het leven te roepen. Eenmaal per jaar of eens in de twee jaar (bijvoorbeeld op de geboortedag van Ter Laan) kunnen daaruit dan gelden worden toegekend aan hen die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor de Groninger taal en voor de geschiedenis van dit gewest. De heer Post wilde daarmee schrijvers en dichters de kans geven hun eigentijdse problematiek in druk te laten verschijnen, opdat zoveel mogelijk geïnteresseerden er kennis van kunnen nemen.

NIET AF

Prof. dr. J. Elema uit Haren, die over de betekenis van K. ter Laan sprak, zei in een zeer kritisch betoog dat het monument dat Ter Laan bouwde, niet af is. De heer Elema: „Daar wordt hij niet kleiner van, eerder omgekeerd. Wij zien, dat hij zich mat met een heel grote maat. Voor ons blijft er nog genoeg te doen”. Naar het oordeel

Samenvattend concludeerde prof. Elema dat er van de hand van Ter Laan ook na het woordenboek nog waardevolle boeken zijn verschenen, maar niet het grote tweede boek. Ter Laan, sprong,

ling bleek minstens vier maal zo groot te zijn.

De schrijver Rein Brouwer uit Oegstgeest, die Ter Laan erg goed heeft gekend, vertelde persoonlijke herinneringen aan deze

Kuipers. Tijdens deze herdenking werd ook nog gesproken door de tweede voorzitter van het Grunne-ger Genootschap, de heer Van Dijken en door de voorzitter van het herdenkingscomité de heer G.F. Beukema.

De bijeenkomst in café Boxem

Na afloop begaven de genodigden zich naar het K. ter Laan-monument, waar bloemen werden gelegd en het Grunnens Laid werd gezongen.

De schrijver Rein Brouwer bood tijdens de K. ter Laan herdenking te Slochteren een beeld van koningin Juliana aan de gemeente Slochteren aan.